РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за допълнение на Закона за обществените поръчки

(Обн., ДВ, бр. 28 от 06.04.2004 г.; изм. и доп., бр. 53 от 2004 г., бр. 31 от 2005 г.; доп., бр. 34 от 2005 г.; изм., бр. 105 от 2005 г.; доп., бр. 18 от 2006 г.; изм., бр. 33 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 37 от 2006 г.; изм.,бр. 79 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 94 от 2008 г.; доп., бр. 98 от 2008 г.; изм., бр. 102 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 24 от 2009 г.; изм., бр. 82 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 52 от 2010 г.; изм., бр. 54 от 2010 г., бр. 97 от 2010 г.; доп., бр. 98 от 2010 г., бр. 99 от 2010 г., бр. 19 от 2011 г., бр. 43 от 2011 г.; изм., бр. 73 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 93 от 2011 г., бр. 33 от 2012 г.; изм., бр. 38 от 2012 г., бр. 82 от 26.10.2012 г.)

Създава се нов чл. 44а със следното съдържание:

„**Чл. 44а.** (1) Когато е възложена обществена поръчка за строителство и то се извършва на етапи, плащането на всеки приключил етап се извършва само след като изпълнителят представи на възложителя доказателства за извършени пълни разплащания на предходния етап с всички подизпълнители.

(2) В случаите по ал. 1 когато изпълнителят не е представил на възложителя доказателства за извършени пълни разплащания на предходния етап с всички подизпълнители, възложителят има право да направи частично плащане до доказания от изпълнителя размер, или по своя преценка да задържи цялото плащане до пълното издължаване на изпълнителя.

(3) Изпълнителят може да направи на свой подизпълнител само възраженията, които са му направени от Възложителя по повод работата на подизпълнителя."

София, 20. 11. 2012 г.

МОТИВИ

към проекта за Закон за допълнение на Закона за обществените поръчки

Основната цел, която се поставя със законопроекта е да се предотвратят фалитите на местни подизпълнители в строителния сектор, предизвикани от умишленото неизплащане на дължими суми за извършени строително-монтажни работи. По правило това са малки и средни предприятия. Именно те са експонирани на сериозния риск от незаплащане на извършените дейности от основните изпълнители на обществени поръчки за строителство, както местни, така и чуждестранни. Проблемът се задълбочава особено при чуждестранните изпълнители, които след приключване на инвестиционния процес се изтеглят от страната и съдебното им преследване за дължими суми става трудно и скъпо, което не е по силите на повечето малки подизпълнители.

Законопроектът се отнася само за обществените поръчки за строителство. Съгласно общите правила на Закона за устройство на територията инвестиционният процес може и най-често протича на етапи. В него по правила участват подизпълнители, независимо дали участието им е декларирано от изпълнителя като елемент от процедурата за възлагане на обществената поръчка, или не. Подизпълнителите са по правила местни лица – търговци, които за разлика от изпълнителя, не са достатъчно защитени срещу неизпълнение на своите договори. По тази причина се предлага на изпълнителя да се заплаща за приключен етап само ако той съответно се е разплатил със своите подизпълнители за предходния. По този начин рискът от недобросъвестно неизпълнение от изпълнителя към подизпълнителите се редуцира значително. Той ще трябва да докаже пред възложителя, че не е платил на подизпълнител поради нарушение на договора си с него (т.нар. възражение за неизпълнен договор по чл. 90 от Закона за задълженията и договорите). Нещо повече, това нарушение, напр. некачествено или забавено изпълнение, трябва да е породило негативни последици и по отношение на възложителя, който следва да е отправил възражения към изпълнителя. Това е смисъла и на предлаганата ал. 3: изпълнителят няма право да отправя възражения към подизпълнителите при качествено изпълнен от тяхна страна договор и обратно.

Законопроектът не налага мобилизирането на допълнителен **финансов ресурс** за своето прилагане. Тъкмо обратното, може да се очаква дисциплиниращ ефект върху плащанията в инвестиционния процес, финансиран от публични възложители. Това ще се отрази благоприятно за намаляване на вътрешния дълг, в частност – на междуфирмената задлъжнялост, която непрекъснато се увеличава, подлагайки финансовата стабилност на страната на сериозен риск.

В резултат от последователното прилагане на предлаганите норми може да се очаква оживление сред малкия строителен бизнес, предпазване на значителен брой предприятия от фалит, предизвикан от недобросъвестни изпълнители на обществени поръчки и запазване на работните места в тези предприятия. Законът би имал и позитивен ефект върху приходите в бюджета поради допълнително стимулираните финансови обороти в инвестиционния процес. Той ще даде легитимна възможност за спиране изтичането на

финансов ресурс зад граница чрез неправомерни или неетични бизнес практики. Не на последно място, законопроектът ще подейства възпиращо на неблагоприятните процеси на концентрация на пазара за строителство и строителни услуги и овладяването му от сравнително малък брой големи строителни компании.

Режимът на обществените поръчки е обект на регулиране на **Европейското право,** в частност – на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламенти на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки и Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламенти на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги. Директивите се фокусират главно върху процедурите за възлагане. По отношение на задлъжнялостта на кандидатите и участниците е предвидено например, че всеки икономически оператор може да бъде отстранен от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка, когато този икономически оператор има парични задължения, свързани с плащането на данъци, съгласно правните норми на страната, в която той е установен или съгласно тези на страната на възлагащия орган. Нищо обаче не е посочено за случаите на задължнялост на кандидатите, участниците и изпълнителите към други икономически оператори. Макар че това е частноправен въпрос, той може да подкопае финансовата стабилност в страните с висока степен на преразпределение на националния продукт през държавния бюджет, в частност - през обществените поръчки, каквато е и Р България. Видно е, че изпълнението на договорите остава извън приложното поле на двете директиви, с изключение на общите правила за статистиката. Тъй като плащанията по вече сключените договори са в кръга проблеми на изпълнението, логично е, че ЕС е предоставил на националния законодател преденката дали и доколко да регулира този кръг обществени отношения. Поради тяхната значимост за националната икономика и финансовата стабилност се налага приемането на предложения законопроект.

София, 20. 11. 2012 г.